

# glas

slovenske kulturne akcije

L. XII. 7 EL VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15. IV. 1965

## MAUSERJEVE TRILOGIJE DRUGI DEL

Naši naročniki in prijatelji bodo te dni začeli prejemati drugi del Mauserjeve trilogije: LJUDJE POD BIČEM. Še letos bo izšel tretji, to je zaključni del, kakor nam je sporočil pisatelj, ki rokopis še pregleduje v končni redakciji.

Pisatelj Karel Mauser je delo posvetil žrtvam Turjaka ob dvajsetletnici naše narodne tragedije, ki se je leta 1945 zaključila z zasuzenjem našega naroda komunističnemu režimu. Tokrat ne gre za navadno pietetno dejanje. Mauserjevo delo pomeni mnogo več! Bistvo izida trilogije je pač v tem, da je slovenski pisatelj v emigraciji v obširnem literarno izdelanem tekstu predstavil in ohranil našemu narodu podobo trpljenja in nesreč, ki so se zlele na nas vse, na one doma kakor na vso emigracijo. Če že ne vpoštevamo samo literarnega pomena, moramo torej zlasti pribiti narodni pomen knjige: sodobni slovenski pisatelj je prav za dvajsetletnico poklonil žrtvam in nam, ki njih spomin ohranjamo, najlepše, kar je imel — ustvaril je zgodbo, ki jo je pisal s svojo srčno krvjo, kakor je zapel pesnik, ko je hotel povedati, kaj je literatu in narodu ustvarjena umetnina.

Resnica se spet izpričuje v vsej svoji veljavi: *pisatelj s svojim delom služi narodu in svojemu poslanstvu*. To delo opravlja pisatelj Mauser z velikimi žrtvami. Dasi mu nikakor ni rožnato, je napisal med nami največje število del.

In kaj bi mu moralo biti zaslužno plačilo? Vso pravico je imel terjati vsaj drobec honorarja, a je vse odstopil naši ustanovi za nadaljni razmah našega slovenstvu posvečenega delovanja.

Pisatelj Mauser pa ni edini primer, kako se slovenski pisatelj preda delu za svoj narod. Slovenska kulturna akcija je po dobroti mecena mogla tudi za letošnjo dvajsetletnico razpisati posebno Velikonjevo literarno nagrado. Že ime nosilca nagrade pove, kaj naj to dejstvo pomeni: Velikonja ni daroval narodu samo svojih stvaritev, svojih del, ampak je moral darovati svoje življenje za zvestobo idealom resnice, pravice in svobode. Smrt je bila njegovo plačilo.

Ko se homo letos spominjati vsega tega, se zavedamo dolžnosti, ki jih imamo do takih služabnikov lepote, ljubezni za naš narod. Ustvarjajo, da bi nam zasijalo sonce pravice in resnice! Nam ostaja samo naloga, da jim ostanemo zvesti in da v vsem podpremo njihove napore.

### JUBILEJNA ZBIRKA

Leto 1965 bo slavilo celo vrsto jubilejev iz analov slovenske slovstvene in narodne zgodovine. Jubileji so kakor mejni kamni, ob katerih se ustavimo, da pregledamo prehojeno pot in se ozremo po obzorjih v bodočnosti. Pot gre naprej, gradnja mora rasti navzgor. Brez sodelovanja in pomoči ne bo šlo in mnogo nam bo pomenil sleherni JUBILEJNI DAR.

Darovali so: g. prof. ALOJZIJ HORVAT, Bs. Aires, 2.000 pesov; g. N. N., Castelar, 2.000 pesov; g. N. N., Bs. Aires, 2.000 pesov. Najlepša hvala!

„Če pogledamo v čas ob Prešernu, se nam pokaže rojavanje velike dobe, ki vedno rodi velike klicarje... Šele s Prešernom se je začelo prelivanje naše besede, žuborenje, ki traja in bo trajalo, dokler bomo svojo besedo ljubili.

Umetnik je človek, ki visi med nebom in zemljo, žene ga sila, ki ga zdaj dvigne visoko nad vse telesno pa ga zopet trešči nizko k tlom. Ti strašni prehodi, ki spremljajo pot velikih umetnikov, tudi Prešernu niso prizanesli... Umetnik je človek, ki svoje življenje prelija v druge in drugi svoje življenje prelivajo vanj. S tem postaja bistvo človeške duše kot take, postane last vsega človeštva, v nekem pomenu nesmrten in večen. Čeprav je vsak umetnik svoj svet, govore iz njegovih vzorov in vrstic misli in čustvovanja množic, v plamen njegove plamenice so plamenčki tisočih. Vsak veliki umetnik je zavalj tega glasnik svojega naroda, svoje vrste prerok, ki vidi bodočnost svojega ljudstva že v lastnem srcu veliko prej, preden se narod svoje bodočnosti zave... Zato je najvažnejše, kaj nam je Prešeren povedal, kako globoko seže v nas, v koliko ga razumemo. Samo umetniki, ki so pgnali svoje korenine v ljudstvo, morejo tudi po smrti vršiti svojo nalogo in svoje poslanstvo. Kje je ostal grmeči Koseski, ki so ga v Prešernovi dobi poviševali nad Prešerna?... Prešeren pa je rasel po svoji smrti in živi še danes... Res je, da je 8. februarja 1849 nehala biti njegovo srce, res pa je tudi, da njegove pesmi bijejo od tistega hipa v srcih vseh Slovencev... Brez pomena pa je, da svoje velike može postavljamo na svetilnik, če večina izmed nas pogleda v ta svetilnik samo takrat, kadar nam kdo pokaže s prstom nanj. Brez pomena je trkati na velike prerokbe svojih umetnikov, če je v nas vse votlo in vse prazno. Dokler se misli, želje in upi naših velikanov znova ne rojevajo v nas, pokopavamo delo teh vidcev, ki so gledali na nas, preden smo odprli oči...“

(Na Prešernovi proslavi v Clevelandu govoril pisatelj Karel Mauser)

|                               |                                   |
|-------------------------------|-----------------------------------|
| CORREO<br>ARGENTINO<br>SUC. 6 | TARIFA REDUCIDA                   |
|                               | CONCESION 6228<br>R. P. I. 847847 |



# Nekemu Prleku

(za 1. april 1965)

Rada  
kulturo ustvarjala bi skupnost mlada.

Reda  
pa treba je: kipar naj pisca gleda  
lepó in pevko, pa pevca seveda.

Rida  
kulturni voz kdo naj? Glej, že golida  
izliva se na družčino. „Ni prida,  
kar kvasi in piše se iznad Krištof Šmida!“

Roda  
slovenskega simbol naj bo prismoda?  
Prizna naj v vsem le rdečega gospoda?

Ruda  
je vstal. Vzevela tedaj duha je gruda.

Alojzij Geržinič

(Prebrano na prijateljskem družabnem večeru dne 3. aprila  
ob šestdesetletnici predsednika SKA).

## Branko Rozman: OBSODILI SO KRISTUSA

Branko Rozman je v sodobni slovenski dramatik prehodil že lepo pot. Že začetek z Roko za steno je marsikoga presenetil. Pot je šla poslej vztrajno navzgor, ko se je zavzel za slovenski delež v oblikovanju sodobne dramske umetnosti. Dasi pri krstni predstavi nisem mogel biti prisoten, sem prepričan, da je v tem moderniziranem pasionu mnogo novega, kar se je uveljavilo s pozitivnimi elementi. Če je zunanega dogajanja malo, pa je drama ponesena na razplet v notranjost duše in se delo zato primerno vzporeja s sodobnimi podobnimi naporu v svetovni literaturi, ko se danes tudi na odru vse usločuje v borbo za človeka. Igrati je bilo torej treba psihološko igro iz notranjosti navzven, kar terjajo dvoj: globoko notranjo kulturo ter močno igravsko naravo. — Režiser *Nikolaj Jeločnik* (igral je tudi vlogo Ane) je znova potrdil močno predanost umetniški sili, ki se od nastopa do nastopa krepi in jasneje izraža. Režija in odlična igra sta v obilni meri oboje potrdili. *Maks Borštnik* (Kajfa) je grebel v analizo z elementi grotesknosti in zato podal v Kajfi lik brezciljnega slabša, kakor je bil najbrž v avtorjevi zamisli. *Lojze Rezelj* se je predal podajanju v čezmernosti, novi obliki sodobne plehkosti, ko vsakdo v naglici skuša rešiti bremena trenutnih idejno težkih nalog. *Frido Beznik* je spet pokazal, kako je gospodar odra in vloge, brž ko stopi na deske. Njegov Nikodem je bil lik miline in ljubezni, ki črpa sile iz srčne preprostosti. — Kreacija zase je bila scena *Ivana Bukovca*, ki nakazuje vedno širše zamisli in resno stremiljenje za čistost lastnega izraza v harmoniji z vsemi silnicami danosti. — Sodelovali so še *Janez Zorc* (inšpicient), *Alenka Jenko* (šepetalka) in *Lojze Modic* (osvetljava). — Uprizoritev je bila v okviru *Slovenskega gledališča* in na odru Slovenske hiše. Vodstvu gledališča čestitam k dobremu začetku sezone ter želimo mnogo srečne roke in uspeha pri sestavljanju repertoarja in pri organizaciji sil in sredstev za poslanstvo, ki ga stremi opravljati ob pomoči

## SENCE CESARSKEGA DUNAJA

Sodobni knjižni trg je poleg bogate produkcije, ko izhaja dnevno na stotine knjig literarne in znanstvene vsebine, zanimiv tudi zaradi tega, ker so se med pisatelje in kulturne delavce „ponizale“ tudi — kronane glave. Kot sodelavka vodilnih francoskih revij se že dolgo uveljavlja bivša italijanska kraljica Marija-Jozefa, soproga zadnjega kralja Umberta, s katerim deli sedaj tegobe v begunstvu. Marija-Jozefa, bivša belgijska princesa je tudi tašca sina princa Pavla Karadžordževića. V njegovi familiji pa ni sledov v knjižni aktivnosti, pač pa se je z zgodovinsko monografijo uveljavila žena bivšega jugoslovanskega kralja Petra II, ki se je kot avtorica jasno podpisovala kot njeno veličanstvo Aleksandra, kraljica Jugoslavije. Marija-Jozefa tudi ne opušča pred svojim imenom znakov vladarskega veličanstva.

Vedno bolj pogosto pa se na nemškem trgu zasledi ime poglavarja habsburške vladarske hiše, pretendenta na avstrijski cesarski prestol — Otona Habsburškega. Toda na zunaj se je zadnji avstrijski prestolonaslednik zelo demokratiziral. Svoje sestavke podpisuje kratko: Otto Habsburg-Lothringen. Pariški listi so med sporedi javnih predavanj o žgočih evropskih socialnih problemih že pogosto navajali med predavatelji ime Otona Habsburškega; bil je tudi med predavatelji na mednarodnih kongresih katoliških intelektualcev. Revija ugledne nemške katoliške založbe Herder v Freiburgu *Wort und Wahrheit* pa prinaša njegovo oceno o knjigi Friedricha Engel-Janosijske: „Die politische Korrespondenz der Päpste mit den österreichischen Kaisern 1804-1918.“ Toda uvod v oceno že dokazuje, da Oton trdno ohranja vse nazore o poslanstvu stare habsburške monarhije. Tisto, kar se iz habsburških krogov širi z Dunaja, to je, da so mali narodi Srednje Evrope zgolj folklorne skupnosti, nesposobne za samostojno življenje, je seveda tudi njegov aksiom. Na habsburške cesarje povezuje Oton vse delo bivših cesarjev, ki so z Dunaja na političnem polju uveljavljali tisto, kar je papeški Rim učil na idejnem in socialnem polju. Papeži so cesarju dajali avtoriteto, cesar pa je nudil papežem zaščito pravega reda. Ustanova cesarstva je bila — po njegovem — v bistvu mednarodna, celo nadnarodna; vse to je uresničevala bivša habsburška monarhija. Mali narodi so cesarjem v roke polagali svojo narodno samostojnost, zato pa so jih cesarji varno vodili v svet zapadne evropske kulture, ki je bila bogata, kolikor je bila katoliška... V Srednji Evropi se je za zapadno krščansko kulturo rešilo tisto, kar je stoletje rastle pod okriljem dunajskih vladarjev habsburške dinastije. Lahko se reče, da so zgodovino Evrope ustvarili papeži skupno s cesarji. Kjer so se v sodobnosti porušili stebri cesarstva, tja je vdrla anarhija z zhoda, danes najbolj izražena v boljševisizmu.

Princ Oton opozarja zato na tisti del Janosijske knjige, kjer se analizira korespondenco med cesarjem Francem Jožefom in četverimi papeži. Franc Jožef bi naj bil likvidator jožefinizma — tako meni Janosi —, in je bil na delu, da reši Cerkev, kar se je rešiti dalo. Zanimivo je, kaj pravi Oton o zvezah njegovega očeta, zadnjega cesarja Karla s papežem Benediktom XV. Ker je nemška špionaža Karla zelo nadzirala, je tajne stike med papežem in njim vzdrževal kardinal Bisleti, vendar je moral kardinal obljubiti, da bo ob koncu vojne vsa pisma

— Uradne proslave sedemstoletnice Dantejevega rojstva se bodo v Italiji začele aprila 1965. Za uvod bo velik mednarodni kongres danteologov v Firencah, ki se bo preselil tudi v Verono in Ravenno, kjer je Dante 1321 umrl. Ob šeststoletnici so v nekem samostanu Ravenne našli Dantejeve posmrtnne ostanke. Tokrat pa upajo,

da bodo odkrili rokopis „Božanskih komedij“.

— Nemška knjižnotrška borba v Stuttgartu podeljuje vsako leto literarno nagrado, ki nosi naslov „Nagrada miru“. Letos so nagrado podelili pesnici Nelly Sachs, ki je židovskega rodu. Nagrado bodo v oktobru podelili v francoski katedrali sv. Pavla. Me



uničil. Janosi obžaluje, da ni mogel do vseh dokumentov, ker so v lasti cesarske družine. Oton priznava, da so pri njem, vendar namiguje, da so še mnogotere listine o skupnih načrtih Benedikta XV in cesarja Karla tudi na varnem. Listine naj bi nakazovale, da sta se oba družno zavzemala za nagli konec vojne; Karel je obljubljal teritorialne spremembe v korist narodov, ki ne bi hoteli ostati v okviru monarhije... Vendar bi naj skupno delo cesarja na Dunaju in papeža v Vatikanu omogočilo zgraditev velike federacije narodov v Srednji Evropi, da bi se ohranila krščanska civilizacija. Oton pravi, da je bil glavni nasprotnik Benediktovih načrtov italijanski nacionalizem, ki se v svoji zagrizenosti ni zavedel, kako je kratkoviden, ko je dejansko vabil v Podonavje sile, ki so obetale postati zelo nevarne, ko so prišle na obale Jadrana. Napake ob koncu prve so se pokazale šele ob zaključku druge svetovne vojne, ko so boljše stvari na meji Italije.

Dunajska dinastija se je po Otonovo vedno bolj zavedala, da se bo mogla rešiti samo, če bo znala le sprejeti ustavne omejitve cesarske oblasti. Cesarji so to tudi res želeli, pa jim izvedbe načrtov v tej smeri ni dopustil naraščajoči nacionalizem vseh vrst, ker so si v novih ustavah vsi narodi želeli zavarovati samo svoje pravice in privilegije, ne da bi pri tem pomislili, da rušijo skupnost, ki bi jih edina mogla zavarovati pred modernimi oblikami imperializma.

Kakor da bi bilo treba takoj odgovoriti na nekatere Otonove trditve, je dunajska Europa Verlag izdala zbrane spise enega najuglednejših avstroslovnskih stare šole — Karla Rennerja. Kako so si takratni moderni socialisti zamišljali reformo monarhije, je bilo že razloženo v treh debelih knjigah zbranih spisov Maxa Alderja. Konec 1964 pa je izšel še prvi zvezek Rennerjevih spisov pod naslovom: „Die Nation: Mythos und Wirklichkeit“. Rennerjeva dela so že s prvo knjigo zažarela v luči privlačnosti, polni spoštovanja. Uvod je napisal sedanjí voditelj avstrijskih socialistov Bruno Pittermann, založnik Hannak pa na čelu knjige poudarja, da se naj vsi mladi rodovi zavedo, kolikšno duhovno dediščino je zapustil Renner, prvi predsednik avstrijske republike v l. 1918.

Veličino Rennerja — misleca pa podajajo stavki: „Socialna demokracija ni niti gospodarsko niti politično praktično izdelala programa o mednarodnosti... Ni bila sposobna, da bi razčistila pacifično miselnost meščanstva in ni posvetila dovolj pozornosti evropski povezanosti za unijo vseh narodov. Zakaj se unija ni uresničila... Renner meni, da se je to zgodilo, ker smo vsebino prava teoretično preveč zanemarjali...“

Ko bi se pri Herderju spomnili, da bi bilo prav izdati še zbrane spise msgr. Seipela, velikega kanclerja prve avstrijske republike — zlasti njegovo delo „Volk und Staat“, bi mogli premeriti vsebino duhovnih tokov, ki so skušali zaobrniti razvoj v drugačno, tudi za nas zanimivo pravično usmerjenost.

Vsekakor: tokovi zgodovine se širijo in oplajajo, Bog daj, da ne bi vsi šli mimo nas, da se nam zgodovina ne bi spet maščevala!

R. J.

dosedanjimi nagrajenci so bili Albert Schweitzer, Romano Guardini, Jakob Burckhardt, Hermann Hesse, Thorton Wilder, Karl Jaspers in Gabriel Marcel.

— Med glavnimi prevajalci v Ljubljani je prof. Janko Moder. Pred kratkim sta izšla kar dva prevoda in sicer je iz norveščine prevedel Envesma Sigurda: Hoteli so na Angleško (Englandfarere), iz nemščine pa Liona Feuchtwangerja: Lažni Nero (Der falsche Nero). — Pri tem bi bilo omeniti, da so se knjige na ljubljanskem trgu nenadno zelo podražile. Knjiga povprečnega obsega, izvirnik ali prevod, stane ok. 3 do 4 dolarje.

vseh sodelavcev. Zmoglo pa bo le ob pravem odzivu in podpori cele slovenske skupnosti.  
R. J.

— Za sklad GLASA so darovali: g. Ciril Markež, Merlo, 50 pesov; g. dr. Celestin Jelenc, Capital, 150 pesov; ga. N.N., Capital, 90 pesov. — Vsem najlepša hvala!

— Henry de Montherlant je po sodbi člana akademije Thierry Maulniera, dramskega kritika pri „Revue de Paris“ največji sodobni francoski dramatik. Napisal je tragedijo „La Guerre civile“, kjer obravnava konflikt med Pompejem in Cezarjem na predvečer bitke pri Farsalu. Pompej je bil tam poražen, ne zaradi vojaških okolištin, ampak zato, ker je bil v sebi razklan. Tako se tragedija odigra v dveh urah tri dni pred odločilno bitko in se konflikt razveže v dvogovorih, kjer dejanja pravzaprav ni, a je dramatična napetost prignana do viška. Seveda je imela premiera za glavna igralca Pierra Fresnaya in Pierra Duxa, danes najboljša francoska igravca. — TNP, kjer je včasih kraljeval Pierre Vilar, pa uprizarja Johna Osborna delo „Luther“, ki je — čudno izzvala v Londonu izredno velik uspeh —, v Parizu pa je po prvih predstavah morala z odra, dasi se je režiser Wilson zelo potrudil, da bi rešil glavne vrednote dela, ki Lutra kaže zlasti kot junaka vesti in doslednega izpolnjevalca zahtev svoje notranje svobode.

— Jean Guilton, osební prijatelj pokojnega papeža Janeza XXIII in prvi laik na II. Vatikanskem koncilu, je izdal knjigo meditacij „Luči in sence“. Delo ima štiri poglavja: Razmišljanja o temi, Soočanje (Claudel in Heidegger), Povzdigovanje (razmišljanja o freskah v Emausu) Meditacije (človeška in božja skrivnost). Avtor meni, da se konec koncev vse združuje v teologijo, ki pa do konca vseh zadnjih skrivnosti ne bo razsvetlila, ker je vsebina religije neizčrpna.

— Francoska Akademija je v teku stoletij nabrala nad 1.000 mecenskih volil, ki skupno nudijo sredstva za vsakoletne velike nagrade za umetnost, književnost in znanost. Vojvoda Aumale je bil zadnji veliki mecen, ki je daroval akademiji nad 6.000 ha zemljišč z gradovi, polnimi umetniških zbirk in knjižnic. Med ostalimi volili pa so tudi taka, ki so zaradi inflacij izgubila skoraj vso vrednost — eno najbolj slavnih volil prinaša sedaj samo 15 sodobnih frankov na leto. Če so posestva in gradovi vojvode Aumala ogromna, pa stane njih vzdrževanje toliko, da ni skoraj nobenega dohodka. Temelje mecenskih darov bo treba spremeniti, meni generalni gerent vseh volil pri Akademiji. Gre za to, da bi bile nagrade vsaj približno enake ameriškimi: Ford, Rockefeller in Carnegie. Toda tega posamezne evropske države več ne zmorejo. Zato bi bilo treba povezati skupine evropskih držav in nizozemski princ — soprog Bernard je imel pred kratkim v Berlinu predavanje, kako naj članice Evropske trgovske skupnosti (šest držav) skupno ustanove mecenske nagrade, ki bi vsaj nekoliko bile v skladu z onimi v New Yorku.

— Literarni kritik „Le Monda“ in profesor sodobne književnosti na univerzi v Fribourgu Pierre Henri Simon je izdal drugo izdajo svojega dela „L'homme en proces“. Knjiga je bila že v prvi izdaji pred desetimi leti naglo razprodana. Avtor postavlja vsebino človekove pogojenosti v prerezu idej Malrauxa, Sartra, Camusa in Saint Exupéry v osvetlitvi vrednot krščanstva.



Prvi kulturni večer  
Slovenske kulturne akcije bo v soboto  
8. maja v prostorih Slovenske hiše (prvo  
nadstropje) ob 19. uri, ko bo predaval  
gospod

dr. Vinko Brumen:

#### KREKOVA OSEBNOST IN SKRIVNOST NJEJOVIH USPEHOV

Prireditev bo v okviru filozofskega  
odseka in bo prvi delež Slovenske kul-  
turne akcije za proslavo stoletnice roj-  
stva Janeza Evangelista Kreka.

Kakor vsako leto, tako bodo tudi le-  
tošnji kulturni večeri SKA vsako prvo  
soboto v mesecu, le v maju bodo iz-  
jemoma prvi v soboto 8. in drugi v so-  
boto 22. maja. — Uprava SKA.

#### TISKA SE:

Milan KOMAR  
POT IZ MRTVILA

Zbirka esejev o sodobnih problemih  
slehernega izmed nas.

#### V PRIPRAVI:

MEDDOBJE IX. štev. 1-2

politika njihovih držav sopovzro-  
čati hladno vojsko in ovirati nje  
odstranitev. Posebni dopisnik pa-  
riškega „Le Monde“ (23. 2. 65)  
je po vsej pravici mogel svojemu  
poročilu dati naslov „Kongres  
'Pacem in terris' ni omogočil, da  
bi prišlo do resničnega dialoga  
med 'meščanskim' Zahodom in  
komunističnim taborom.“

— Pisatelj Artur Koestler je  
pred desetimi leti ustanovil lite-  
rarno nagrado za umetnostno delo,  
ki je nastalo v ječi. V letu 1964  
je prejel nagrado Don Robson, ki  
je sedel v ječi štiri leta, ker je  
kradel avtomobile. Leta 1963 je  
naslikal portret Churchilla (seve-  
da po fotografiji), pa je pri ži-  
riji propadel. Nato se je vrgel na  
pisanje romana „Young and sen-  
sitive“ o ljubezni mladostnika.  
Vodstvo zaporov mu je dovolilo  
pisanje samo ponoči. Pisal je sko-  
zi šest mesecev vsako noč pet ur.  
Ko je prejel nagrado, mu je po-  
tekla tudi kazen in je sedaj spet  
mehanik brez namenov posvečati  
se literaturi.

— Berlinska filharmonija je na  
svoji koncertni turneji po Zdru-  
ženih državah doživela prodoren  
uspeh. Predsednik filharmonije dr.  
Stresemann je izjavil, da je or-  
kester izvedel v celoti 24 koncer-  
tov na turneji, ki je trajala od  
15. januarja do 17. februarja in  
sta jih dirigirala Herbert von  
Karajan ter Eugen Jochum. Pri-  
reditev se je udeležilo nad 100.000  
poslušalcev, dasi so vse koncerte  
prenašali tudi po televiziji.

— Radijska in televizijska po-  
staja v Beogradu je v letu 1962/  
1963 izdelala 76 gramofonskih  
plošč in jih izdala pod naslovom  
„Pesmi in plesi narodov Jugosla-  
vije“. Kako si v Beogradu pred-  
stavljajo sodobno Jugoslavijo, pa  
je možno ugotoviti iz naslednjega:  
srbskih pesmi je bilo 41, druge  
pa so porazdelili po pokrajinah  
Bosna, Vojvodina, Metohija, Ko-  
smet in se na ta način izognili  
npr. imenu Hrvatska, ki je v ce-  
loti zastopana s 6 pesmimi. Slove-  
nije pa tudi po imenu štajerske  
ali Kranjske ne omenjajo, ker je  
Slovenija zastopana samo z eno  
pesmijo in kakor da bi hoteli še  
bolj zakriti njeno prisotnost v  
Jugoslaviji, pri slovenski pesmi  
niti ne navajajo, da je slovenska  
in iz Slovenije.

#### CENJENI NAROČNIKI

so te dni s pošilkami Karla Mauserja  
trilogijo LJUDJE POD BIČEM, drugi del  
in Meddobje VIII, štev. 5-6 prejeli izpis  
o še dolžni ali zaostali naročniki. Lepo  
prosimo, da bi vsi zaostalo čimprej po-  
ravnavali, da bomo mogli kriti stroške!

#### VELIKONJEVA LITERARNA NAGRADA

se letos razpisuje za dvajsetlet-  
nico pisateljeve smrti in v skupno  
proslavo spomina padlih za lep-  
šo bodočnost slovenstva. — Po-  
novno opozarjamo vse slovenske  
ustvarjavalce, da se nam v tej  
tekmi pridružijo in pri nagrad-  
nem natečaju sodelujejo pod po-  
goji, ki so objavljeni tudi v  
Meddobju VIII, 5-6, ki je prav-  
kar izšlo. — Opozarjamo, da  
poteče rok za dospelost rokopi-  
sov konec oktobra 1965. —  
Uprava SKA.

— Louis Fischer je napisal  
novo biografijo, tokrat o Leninu  
in je izšla v založbi Nicolson v  
Londonu. Avtor odkriva nove  
strani ustanoviteljke sovjetske ko-  
munistične republike in poudarja,  
da je bil Lenin slab sociolog, zlasti  
pa se ni znašel v ekonomskih zna-  
nostih. V bistvu je bil človekomrz  
in je v revoluciji uspel, ker je bil  
zagrizen sistematik in organiza-  
tor. Nekatere strani Leninovih  
pisov dokazujejo, da je bil šibak  
v filozofiji.

— Slovenski tisk je tudi zajel  
val inflacije in dviganje cen. Ka-  
ko hude so razmere v tiskarni-  
štvu, dokazuje dejstvo, da so „Na-  
ši razgledi“ prav zaradi zvišanja  
cen tisku morali prodajo posame-  
znih izvodov in naročnino lista  
zvišati kar za 100 odstotkov.

— Tržaški „Novi Lit“ je ko-  
nec januarja objavil dve kritiki  
o 4. štev. „Mosta“; ugodno je  
napisal E. Z., neugodno pa neki  
O. B., ki je zapisal, da je „če-  
trta številka v celoti nezanimiva“.  
V štev. z dne 11. februarja pa  
se je z novo kritiko oglašil neki  
R. V. z Dunaja, ki brani Dete-  
lovo literaturo in meni, da O. B.  
ni doumel bistva njegovega pi-  
sanja.

Karel Mauser

#### LJUDJE POD BIČEM,

II. del

CENA: Argentina, broš. 370 pe-  
sov, vezana 460 pesov; Južna  
Amerika: 400, 500 pesov; Ita-  
lija: 1.700, 2.300 Lit; Francija:  
14, 18 NF; Nemčija: 12, 15  
DMK; Avstrija: 75, 100 Šil.; Ka-  
nada, U.S.A. in ostale države:  
3,50, 4,50 dolarjev.